

Kaupunginkanslian TAE22 perusteluteksti

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kaupunginkanslian painopisteet ovat:

- Työllisyys: Työmarkkinoiden kohtaannon tukeminen työllisyyden kuntakokeilun avulla.
- Henkilöstö: Henkilöstön saatavuuden parantaminen.
- Digitalisaatio: Digitalisaation vauhdittaminen yhtenäisellä ja laadukkaalla kaupunkiyhteisellä ICT-infrastruktuurilla ja perustietotekniikan palveluilla.
- Taloudenpito: Käyttömenojen kasvun hillintä ja investointien kokonaistaloudellinen tarkastelu.
- Asuntotuotanto ja kaupunkiudistus: Helsingissä käynnistyy 7 000 asunnon rakentaminen vuonna 2022, ja kaupunkiudistuksen toteuttamista edistetään laatimalla kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma näille alueille kohdennettavista hankkeista.

Helsingin kaupunki toteuttaa työllisyyden kuntakokeilua 2021–2023. Kokeilussa kehitettävillä palveluilla ja uusilla toimintatavoilla tuetaan työmarkkinoiden kohtaantoa. Kokeilua toteutetaan tilanteessa, jossa yhtäältä esiintyy runsaasti kysyntää erityistä osaamista edellyttäviin työtehtäviin ja toisaalta osa työvoimasta tarvitsee yhä moninaisempaa tukea työllistyäkseen. Samalla kaupunki valmistautuu työllisyyspalvelujen pysyvään siirtoon kuntien vastuulle vuodesta 2024 alkaen.

Henkilöstön saatavuus on haaste monille kaupungin toiminnoille. Työttömien työnhakijoiden ja maahan muuttaneiden ohjausta kaupungin tehtäviin kehitetään yhdessä työllisyydenhoidon kanssa. Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden toimintakäytännöt vakiinnutetaan niin uralla etenemisen kuin resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen tueksi. Henkilöstön palautumisesta ja hyvinvoinnista huolehditaan, jotta työvoimapula ei pahene entisestään.

Kaupunkiyhteisen ICT-infrastruktuurin ja perustietotekniikan palveluiden yhtenäistämisen kautta varmistetaan perustoimintojen laatu ja kustannustehokkuus sekä samalla mahdollistetaan kaupungin digitalisaation hallittu ja turvallinen vauhdittaminen. Palveluiden kehittämiseen ja digitalisointiin tarjotaan tukea ja apua sekä yhteisiä toimintamalleja ja alustoja.

Kaupungin talouteen haetaan liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan tuotos-panossuhteeseen kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) tavoitteiden mukaisesti vuonna 2022 käynnistyy 7 000 asunnon rakentaminen. Asuntotuotannon tarjonta on laajaa ja monipuolista esimerkiksi asuntojen hallintamuotojen, koon ja

sijainnin näkökulmista. Kaupunkiudistuksella edistetään laadukasta täydennysrakentamista sekä parannetaan asuinalueiden palveluita, viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta sekä tavoitellaan erityymiskehityksen pysäyttämistä. Kaupunkiudistusalueet ovat Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä.

Toiminnan kuvaus

Kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen alainen virasto, joka toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanovirastona sekä vastaa kaupungin kehittämisestä. Kanslia huolehtii kaupungin keskushallinnosta. Kansliassa työskentelee noin tuhat asiantuntijaa elinkeino-, hallinto-, henkilöstö-, strategia-, talous- ja suunnittelu- sekä viestintäosastoilla.

Elinkeino-osasto luo edellytyksiä kaupungin elinkeinoelämän kehitykselle ja kaupunkilaisten työllistymiselle sekä edistää yrityksiä arvostavaa palvelukulttuuria kaupungin organisaatiossa. Osasto vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta ja koordinoi maahanmuuttoasioita sekä houkuttelee kansainvälisiä osaajia ja yrityksiä. Osasto tukee yritysten perustamista sekä kehittää kaupungin yrittäjyys- ja innovaatiojärjestelmää vahvistamalla korkeakouluysteistyötä ja osaamiskeskittymiä. Osasto kehittää matkailutoimialan toimintaedellytyksiä.

Hallinto-osasto huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja pormestarikunnan toimintaedellytyksistä, päätösvalmistelusta, täytäntöönpanosta, päätöksenteon käytännön järjestelyistä ja sihteeritehtävistä. Osasto ohjaa ja kehittää kaupungin hallintomenettelyä, asiakirjahallintaa ja asianhallintaa sekä kaupungin tietosuoja-asioita. Osasto koordinoi kaupungin turvallisuus- ja varautumisasioita, huolehtii kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta ja asiantuntijapalveluista sekä kaupungintalokortteleiden virastopalveluista.

Henkilöstöosasto huolehtii kaupungin henkilöstöpolitiikasta, kaupunkiyhteisten onnistumisen ja osaamisen johtamisen, henkilöstösuunnittelun ja henkilöstön saatavuuden edistämisen toimintatavoista, työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta, työnantajatoiminnasta ja HR-prosessien ohjaamisesta. Osasto huolehtii myös henkilöstön kehittämisspalveluista ja muutostuesta.

Strategiaosasto huolehtii kaupungin strategisesta kehittämisestä ja strategisesti keskeisten asiakokonaisuuksien ja hankkeiden koordinoinnista, digitalisaation ja tietohallinnon ohjauksesta, tilasto- ja tutkimustoiminnasta sekä kansainvälisistä asioista.

Talous- ja suunnitteluosasto huolehtii kaupungin talouden, toiminnan ja konsernin ohjauksesta, hankintatoimesta, rahoituksesta, aluerakentamisprojektien suunnittelun ja toteutuksen ohjauksesta, asuntopolitiikasta sekä henkilöstökassatoiminnasta.

Viestintäosasto tukee kaupunkistrategiaa ja brändiä aktiivisella, selkeällä, luotettavalla ja kiinnostavalla viestinnällä, markkinoinnilla ja osallisuuden käytännöillä. Viestintäosasto vastaa kaupunkitasoisista viestintäkanavista, tapahtumallisuuden kehittämisestä ja kumppanuustapahtumien hallinnasta. Tehtäväalueita ovat myös sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen, yleis- ja maahanmuuttoneuvonta sekä sovittelutoiminta.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

1 40 01 Kaupunginkanslia (1 000 €)	Menot €	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kaupunginkanslia yhteensä	120 000		-10 100	-7,76 %	
Keskitetty työllisyysdenhoito	31 900	27 %	0	0,00 %	
Keskitetty ICT	17 085	14 %	-14 165	-45,33 %	Toimintojen siirto ICT-yhteispalveluyksikköön
Kansian muut toiminnot	71 015	59 %	4 065	6,07 %	Matkailuyksikön siirto tytäryhtiöstä

muotoili: Fontin väri: Tausta 1

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

o Kaupunkistrategian 2017–2021 saavutusten ja haasteiden kuvaus sekä strategian pohjalta tehtyjen päätösten toteuttaminen

Kaupunkistrategian 2017–2021 perusteella johdettuja elinkeinopoliittisia painopisteitä olivat kansainvälisesti houkutteleva Helsinki, osaavan työvoiman kaupunki sekä alusta uudelle ja kasvavalle liiketoiminnalle. Strategiakaudella edistettiin yritysmyönteisemmän Helsingin kehittämistä käynnistämällä muun muassa yritysten ja kaupungin yhteydenpitoa sujuvoittava yritysluotsitoiminta.

Ennen koronapandemiaa Helsingissä vieraili ennätysmäärä matkailijoita ja kaupungissa oli vireillä lukuisia hotelli-investointeja. Koronatilanne muutti ratkaisevasti matkailualan tilannekuva. Strategiakauden kärkihanke merellisen Helsingin kehittämisestä edistyi hyvin ja sen puitteissa avattiin muun muassa uusia saaristokohteita virkistyskäyttöön sekä kehitettiin vesiliikenneyhteyksiä. Vallisaareissa vuonna 2021 toteutettu Helsinki Biennaali edisti osaltaan kansainvälisesti vetovoimaisempaa Helsinkiä.

Työllisyyden kuntakokeilu valmisteltiin ja käynnistettiin 1.3.2021 erittäin haastavassa työmarkkinatilanteessa keskellä koronapandemiaa. Ennen koronapandemiaa pitkäaikaistyöttömyys oli vähentynyt Helsingissä vuoden 2017 alkuun verrattuna 40 prosenttia ja nuorisotyöttömyys 33 prosenttia. Kaupunki on onnistunut kehittämään työllisyysdenhoidon palvelupolkuja ja välineitä, kuten työnantajille tarkoitetun Helsingin lisän hyödyntämistä sekä hankinnoilla työllistämistä. Kaupunki kehitti strategiakaudella myös kansainvälisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen liittyviä palveluita.

Neuvontapalveluiden asiakkaat perustivat strategiakauden aikana yli 6 000 yritystä. Kasvuhakuista yrittäjyyttä tuettiin perustamalla yhdessä kumppaneiden kanssa uusia yrityshautomopalveluita sekä toimialakohtaisia verkostoja ja keskittymiä. Kaupunki on tukenut startup-toimintaa muun muassa mahdollistamalla Marian entisen sairaala-alueen kehityksen yhdeksi Pohjoismaiden johtavista kasvuyrityskampuksista. Lisäksi kaupunki kehitti strategiakaudella toimintamallin, jossa kaupunki avaa omaa infrastruktuuriaan ja palveluitaan yritysten kokeilu- ja innovaatiotoiminnalle.

Hallintomenettelyä on kehitetty yhteistyössä toimialojen kanssa. Ketteryyden teeman mukaisesti onnistuttiin keventämään monia hallintomenettelyllisiä prosesseja ja parantamaan kaupunginkanslian ja toimialojen välistä yhteistyötä hallintomenettelyn alueella.

Virastojen, toimialojen ja liikelaitosten tiedonhallinnan ohjausvastuut ja toteutusvastuut määriteltiin sekä huolehdittiin tiedonhallintalain edellyttämästä ohjeistuksesta, koulutuksesta ja valvonnasta. Tiedonhallintalain toimeenpano-ohjelmakokonaisuus luotiin.

Koko kaupunkiorganisaation sopimushallintaa on parannettu, muun muassa julkaisemalla sopimuskäsikirja.

Tietosuojan osalta edistettiin tietosuojan toteutumista kaupungin digitalisaatio-ohjelmassa laatimalla ohjeistuksen kanavaa käyttäen kaikkea kaupungin digitalisaatiota hyödyttävää yleistä ohjeistusta ja lisäksi erityistä ohjeistusta Helsinki-profiilille ja OmaData-hankkeelle.

Koronapandemiaan liittyneet valtakunnalliset rajoitukset ovat ohjanneet kaupungin henkilöstöpolitiikkaa ja työyhteisöjä. On tarvittu tarkempia linjauksia koskien muun muassa terveysturvallista työskentelyä työpaikoilla, etätöön soveltamista, monipaikkaisen työn edistämistä sekä osajapankkitoimintaa henkilöstösiirtojen toteuttamiseksi sinne, missä työvoiman tarve on ollut suurin. Näistä parhaat opit tullaan ottamaan osaksi tulevaisuuden työkuultuurin kehittämistä.

Työyhteisöjä ja työntekijöiden erinomaisia suorituksia huomioitiin kertapalkitsemisella edellisvuotta enemmän, ja erityisesti sosiaali- ja terveystoimialan palkitsemista poikkeustilanteessa vahvistettiin. Koko henkilöstön hyvinvointia tuettiin monipuolisella ja vapaavalintaisella liikunta- ja kulttuuriedulla.

Henkilöstön kokemus esihenkilötyöstä parani strategiakauden aikana. Kuluneella strategiakaudella lanseerattiin muun muassa yhteiset johtamisen kulmakivet, onnistumisen johtamisen malli sekä uusittuja ja päivitettyjä johtamisosaamisen ja esihenkilötyön kehittämisen menetelmiä, jotka osaltaan vaikuttivat tulosten paranemiseen.

Henkilöstön saatavuuden parantamiseksi kaupunkitasolla perustettiin oma yksikkö vuoden 2020 alussa. Saatavuuden parantamiseksi on muun muassa tuettu edunvalvontatyötä, kehitetty harjoittelumahdollisuuksia, panostettu työnantajakuvaan, henkilöstön yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon. Rekrytoinnin toimintatapoja on yhtenäistetty, rekrytointijärjestelmä uudistettiin 2019 ja hakijakokemusta on kehitetty tietoon pohjautuen.

Kaupungin hallintouudistuksen ja toimialauudistuksen tukemana kaupungin toimintakulttuuria on kehitetty asiakaslähtöisempään suuntaan. Kaupunginvaltuuston puoliväliarvioinnissa tunnistettu työkuultuurin kehittämisen tarve ja sen mukaiset toimenpiteet ovat edenneet suunnitellusti. Henkilöstön kokemus työhyvinvointi ja

kokemus johtamisesta sekä kaupungin uudistumisesta paranivat strategiakauden edetessä. Yhteistyön kehittäminen kaupunkiorganisaation sisällä vaatii kuitenkin vielä toimenpiteitä.

Digitalisaatioon panostaminen on tukenut kaupungin toimintakulttuurin muutosta ja luonut pohjaa tarvittavalle toiminnan ja palveluiden kestäväälle uudistamiselle. Digitaalinen perusta aloitti kaupunkitasoisena toimintona 1.1.2021. Se on strategiakauden merkittävin digitalisaatio-ohjelman tulos. Digitaalisen infran ja tietotekniikan palveluiden tarjoaminen keskitetysti mahdollistaa merkittävät synergiaedut ja kustannussäästöt. Digitalisaatio-ohjelma ja digitaalinen perusta ovat vieneet kaupunkia tavoitteiden suuntaan, mutta kehittämisalueena on edelleen digitaalisten palveluiden ja asioinnin vauhdittaminen sekä kaupunkiyhteisten alustojen kyvykkyyksien vahvistaminen.

Helsinki on kansallisesti vaikuttanut vahvemmin muun muassa C21-verkoston ansiosta. Kansainvälisesti on tehty yhteistyötä niin YK:n kuin yhdysvaltalaisen Bloombergin-säätiön kanssa. Tavoitetta globaalissa kilpailussa pärjäämisestä on toteutettu myös lisäämällä osallistumista kansainväliseen toimintaan kaupunkiorganisaatiossa laajemmin.

Strategiakaudella taloudelliset tavoitteet toteutuivat vain osin. Vuosittaiseen 0,5 prosentin tuottavuustavoitteeseen ei päästy, ja toimintamenojen kasvu ylitti tavoitteen. Määrärahoja on strategian tavoitteiden mukaisesti kohdennettu sinne, missä väestönkasvu suurimmin lisää kustannuksia eli kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle sekä sosiaali- ja terveystoimialalle. Yksikkökustannuksissa on joissain palveluissa tapahtunut lähentymistä suurten kaupunkien keskiarvoon, mutta joissain palveluissa laajennukset ja laatutason nostot ovat nostaneet yksikkökustannuksia. Talousarvioprosessia uudistettiin yhteistyössä toimialojen kanssa, ja prosessin kehittämistyötä jatketaan.

Investoinnit rahoitettiin ilman asukaskohtaisen lainakannan kasvua, tosin lainakannan ennakoidaan kasvavan vuosina 2021–2023. Investointikyky on säilynyt korkeana koronakriisistä huolimatta. Investointimäärärahat ja niiden toteumaprosentit ovat kohonneet. Tulorahoituksen näkymä on heikentynyt vuodesta 2021 eteenpäin. Korkeaa investointitasoa joudutaan rahoittamaan lainarahoituksella ja kassavaroilla.

Strategiakauden 2019–2021 lopulla ylittyi 7 000 asunnon vuosittainen asuntotuotantotavoite. Asuntotuotannon hallintamuodoissa sääntelemättömän tuotannon osuus ylitti kaikkina vuosina tavoitetason. Tavoitetasosta jäätin sekä aravuokra- että välimuodon tuotannossa. Asuntotuotantoprosessin sujuvoittamistyötä on tehty ja työ jatkuu tulevina vuosina. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma (AM-ohjelma) 2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2020. Asuntotuotantotavoite nousee nykyisestä 7 000 asunnosta vuodesta 2023 alkaen 8 000 asuntoon. Ohjelmassa on asetettu tavoitteet asuntotuotantoon luovutettavalle kerrosalalle, asuntotuotantoon luovutettavien tonttien määrälle sekä täydennysrakentamisen osuudelle asuntorakentamisessa. AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti Helsinki pyrkii ehkäisemään alueellista eriytymistä kaupunki uudistuksen työkalulla. Kaupunki uudistuksella kohennetaan asuinalueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta sekä mahdollistetaan laadukas täydennysrakentaminen. Sote-uudistuksessa tehtiin aktiivista edunvalvontaa, ja Helsinki hoitaa sote-uudistuksen toteutuessa hyvinvointialueen tehtäviä. Sote-uudistuksen toimeenpanoa valmistellaan 2021 ja 2022.

Uusi hankintastrategia hyväksyttiin kaupunginhallituksessa joulukuussa 2020. Helsinki on Suomen suurin julkisia hankintoja tekevä toimija. Hankintastrategian kolme pääteemaa ovat toimivat markkinat ja innovaatioiden edistäminen, vaikuttavuus ja vastuullisuus sekä hankintojen johtaminen ja hankintataidot. Teemat tiivistävät sen, mitä Helsinki haluaa hankintojensa kautta saavuttaa.

Konserniohjauksessa valmisteltiin ja kaupunginhallituksessa hyväksyttiin sekä markkinaehtoisten että muiden tytäryhteisöjen omistajastrategiat alkuvuoden 2021 aikana. Omistajastrategioissa tehdään linjauksia, joiden avulla kaupungin omistaminen ja määräysvalta tytäryhteisössä tukee palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin avulla on saavutettu se, että kaupungin osallisuusyö on entistä selkeämpää, järjestelmällisempää ja johdetumpaa. Helsinki on kehittänyt erilaisia osallistumismenetelmiä, ja ne ovat laajasti käytössä niin palvelujen kehittämisessä kuin päätöksenteon valmistelussakin. Asukasnäkökulmasta osallistavan kaupungin suurin osallisuuteen liittyvä haaste on osallistumismahdollisuuksia koskevan viestinnän selkeyttäminen. Helsingin kasvaminen yhä monikulttuurisemmaksi haastaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämisen yhä monikielisemmäksi ja -muotoisemmaksi.

Helsingin kansainvälistä tunnettuutta ja vetovoimaa on kehitetty aktiivisesti esimerkiksi tutkimustiedon avulla ja panostamalla valittuihin teemoihin kuten ilmastokysymyksen konkreettisiin ratkaisuihin (Helsinki Energy Challenge ja hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelma). Kansainvälisen suur tapahtumatyön kautta on syvennetty Helsingin mielikuvaa ja houkuttelevuutta. Brändin soveltaminen kaupunkiorganisaatiossa on edennyt strategiakaudella.

Strategiakaudella päivitettiin Helsingin tapahtumien tiekartta. Helsingin tapahtumallisuutta on rakennettu toimivampaan, elävämpään ja monipuolisempaan sekä entistäkin vastuullisempaan suuntaan, mutta tämä vaatii edelleen jatkokehitystä.

Monikanavaiseen viestintään panostaminen on mahdollistanut onnistuneen korona-ajan viestinnän sekä kehittänyt kaupungin poikkeustilanteiden hallintaa.

Viestintäyhteistyö pääkaupunkiseudun kuntien sekä C21-kaupunkien välillä on vahvistunut ja tuottanut hyviä tuloksia.

o Pitkän aikavälin 2022–2025 toimintaympäristön muutostekijät (strategian tietopohjan muutosvoimien mukaisesti)

Työmarkkinat ovat tilanteessa, jossa osaavan työvoiman rekrytointi on monella toimialalla hankalaa, mutta samanaikaisesti pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista on suhteellisen korkea. Yhä useampi työtön kaupunkilainen tarvitsee työllistyäkseen intensiivistä tukea ja joustavia mahdollisuuksia uudelleen kouluttautumiseen.

Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan merkitys korostuu Helsingin ja pääkaupunkiseudun elinkeinoelämässä. Tämä näkyy muun muassa siinä, miten startup-yrityksiin ja kasvuhakuisiin yrityksiin tehdyt pääomasijoitukset ovat kasvaneet. Lisäksi yhä suurempi osa työstä tehdään pienissä yrityksissä ja yrittäjämaisesti.

Ilmastonmuutokseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet vaikuttavat yhteiskunnan kaikkeen toimintaan. Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvien ratkaisujen kehittäminen ja hiilineutraalisuutta kohti eteneminen muodostavat yhä merkittävemmän osan kaupungin päätöksenteosta ja sen kilpailukyvyistä.

Digitaalisten palveluiden merkitys kasvaa. Kaupungin palvelutuotanto on enenevässä määrin riippuvainen digitaalisista ratkaisuista. Kaupungin palvelut ja prosessit digitalisoituvat ja siirtyvät kiihtyvästi digitaalisiin kanaviin. Myös kaupunkilaisten odotukset kaupungin tarjoamia digipalveluita kohtaan kasvavat.

Hallinnon prosessit automatisoituvat ja automatiikka etenee päätösvalmistelussa ja päätöksenteossa niin teknisesti kuin lainsäädännöllisesti.

Kaupunki on siirtymässä digitaaliseen tiedonhallintaan ja asianhallintaan. Tietojärjestelmissä olevan tiedon yhteentoimivuus, tietojen löydettävyyden ja käytettävyyden sekä tiedon hyödyntäminen toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä paranevat.

Toimintaympäristön suurena haasteena on osaavan henkilöstön saatavuus väestön ikääntyessä.

Pitkällä aikavälillä asuntotuotantotavoitteen nousu, täydennysrakentamisen painoarvon kasvaminen sekä segregaatiokehityksen torjunta ovat keskeisiä muutostekijöitä. Asuntotuotannon suuret projekti alueet valmistuvat 2030-luvun aikana. Täydennysrakentamisen osuuden kasvu asuntotuotannossa edellyttää täydennysrakentamisprosessin kehittämistä ja kaupunkitasoista osaamisen uudistamista. Segregaatiokehityksen torjunnassa kaupunkiuudistus ja kaupunkiuudistusalueille kohdennettavat toimet vaativat poikkeuksellista sitoutumista.

Monipuolinen ja kiinnostava tapahtumatarjonta, ravintolapalvelut, taide- ja kulttuurielämykset sekä monipuolinen kaupunkikulttuuri ovat Helsingille ja sen eri asuinalueille merkittäviä vetovoima- ja identiteettitekijöitä.

o Toimintaympäristön muutosten vaikutus tavoitteisiin ja toimenpiteisiin

Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmaa ratkaistaan Helsingissä toteuttamalla työllisyyden kuntakokeilua ja kehittämällä palveluita, joissa työnhakijoiden henkilökohtaista polkua työmarkkinoille vahvistetaan hyödyntämällä laajasti kaupungin eri toimialojen sekä yhteistyökumppaneiden palveluita. Yritysten osaamistarpeeseen vastataan myös panostamalla ulkomaisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen.

Koronatilanne on vaikuttanut kielteisesti matkailutoimialan sekä siihen oleellisesti kytkeytyvien ravintola-, kulttuuri- ja tapahtuma-alojen toimintaedellytyksiin. Elinkeino-osastolla aloitti uusi matkailuyksikkö 1.8.2021. Uuden yksikön ensimmäistä kokonaista toimintavuotta 2022 sävyttää edelleen koronatilanteen luoma epävarmuus, jolla voi olla pitkäkestoisia vaikutuksia Helsinkiin suuntautuvaan matkailuun. Matkailuyksikkö kehittää kestävä ja älykkään matkailun toimintaympäristöä vastaten koronapandemian tuomiin haasteisiin, vahvistaa edunvalvontaa sekä uudistaa matkailuneuvontaa yhteistyössä alan yritysten kanssa.

Helsingin ja pääkaupunkiseudun elinkeinoelämässä korostuvat muuta Suomea enemmän nopeasti kasvavat yritykset sekä vahva tutkimukseen ja korkeaan

osaamiseen perustuva innovaatiojärjestelmä. Kaupunki voi tukea kehitystä yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa panostamalla aloitteleville yrittäjille suunnattuihin neuvontapalveluihin sekä kehittämällä yritysten osaamista ja kasvua tukevia hautomo- ja innovaatiopalveluita. Toiminnan tavoitteena on varmistaa, että pääkaupunkiseudun yrittäjyys- ja innovaatiojärjestelmä tuottaa uusia ideoita ja yritysaihoita tukemaan kasvua. Lisäksi panostetaan kiertotalousklusterin kehittämiseen.

Ilmaston lämpenemisen hidastamiseksi kaupunkiyhteistä koordinaatiota jatketaan. Kaupungin keskeisistä ydinprosesseista tunnistetaan ne päätöskohdat, joissa on iso päästövaikutuspotentiaali. Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelma päivitetään ja ohjelmassa keskitytään vaikuttavimpiin toimenpiteisiin.

Kaupunkistrategian toteuttamiseksi strategiseen johtamiseen ja strategian tavoitteiden toimeenpanoon ja seurantaan tarjotaan tukea kaupungin eri toiminnolle ja palveluille.

Strategian kannalta tärkeisiin tavoitteisiin liittyvää mittareiden ja tarkistuspisteiden seuranta jatketaan ja kehitetään edelleen tukemaan toimialojen omaa johtamista. Kaupunkistrategian mukaisiin toimenpidekokonaisuuksiin tuotetaan yhtenäisiä toimintatapoja.

Strategian toimeenpanoa tuetaan muun muassa oivalluttamalla henkilöstöä ja kaupunkilaisia viestinnän ja markkinoinnin keinoin siitä, miten strategiasta nousevat tavoitteet vaikuttavat heidän työhönsä ja elämäänsä.

Kaupunkiorganisaation muuttuessa varmistetaan, että organisaatio kaikissa muutostilanteissa seuraa lainsäädännön ja hyvän hallinnon vaatimuksia ja organisaation osaaminen näiden teemojen osalta kehittyy. Digitaalisten palvelujen, asioinnin sekä työtapojen ja -välineiden kehittämisessä huomioidaan lainsäädännön velvoitteet. Muun muassa hallintomenettelyn, tiedonhallinnan ja asianhallinnan, tietosuojan ja tietoturvan sekä saavutettavuuden vaatimusten noudattaminen varmistetaan.

Talouden tietojärjestelmiin tehdään uudistuksia. SAP-järjestelmä päivitetään vuosien 2022–2023 aikana uuteen versioon. Kaupunkitasoinen hel.fi-sivujen uudistukseen liittyvä avustusasioinnin uudistus jatkuu. Järjestöavustusten hakua uudistetaan asiakaslähtöisesti palvelumuotoilua ja käyttöliittymäsuunnittelua hyödyntäen.

Hyvä henkilöstöjohtaminen ei onnistu ilman ajantasaista näkymää henkilöstöön ja sen osaamiseen. Tarvitaan moderni HR-järjestelmä, joka mahdollistaa tiedolla johtamisen, kyvykkyksien tunnistamisen, sujuvan esihenkilötyön arjen ja joka tukee henkilöstön saatavuuden edistämistä osaajapulan kasvaessa.

Helsingin houkuttelevuutta kehitetään vahvistamalla kaupungin tunnettuutta ja erottuvaa mielikuvaa. Helsingin brändi- ja markkinointistrategiset linjaukset päivitetään ja kaupungin tapahtumallisuutta edistetään tapahtumien tiekartan mukaisesti. On edelleen syvennettävä Helsingin tunnettuutta ja mielikuvaa kansainvälisen viestinnän, markkinoinnin ja brändin kehittämisen keinoin.

Tapahtumallisuus on merkittävä tekijä houkuttelevuuden ja elinvoimaisuuden osatekijänä. Koronatilanteesta palautuminen tulee vaatimaan Helsingiltä aktiivista kehitystyötä yhteistyössä tapahtuma-alan toimijoiden ja verkoston kanssa sekä aktiivisten kumppanuuksien rakentamista.

Monikielistä ja -kulttuurista osaamista ja käytäntöjä rikos- ja riita-asioiden sovittelussa, neuvonnassa, osallistuvassa budjetoinnissa ja alueosallisuudessa kehitetään.

Hel.fi-verkkosivujen sekä kaupungin muiden digitaalisten kanavien uudistaminen ja kehittäminen vastaa kuntalaisten ja muiden kohderyhmien kasvavaan digitaalisten ja monikielisten palveluiden kysyntään.

Asukkaiden ikääntyessä, asukasrakenteen monimuotoistuksessa ja alueellisen ja väestöryhmien hyvinvointierojen kasvaessa viestinnässä ja vuorovaikutuksessa panostetaan viestinnän selkeyttämiseen sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuuteen, monimuotoisuuteen ja monikielisyysyteen. Digitalisaatiota edistetään vakiinnuttamalla etädigituen kaupunkitasoinen toimintamalli, jossa kaupunki neuvoo etäpalveluna verkkoasioinnissa ja älylaitteiden käyttämisessä.

Turvallisuutta edistetään seuraamalla turvallisuutta heikentäviä ilmiöitä ja ennaltaehkäisemällä niiden kielteistä kehitystä. Ilmiöiden kehittymistä seurataan tilannekuvajärjestelmällä, josta saadaan ajankohtaiset tiedot erilaisista kaupunkiturvallisuuteen vaikuttavista ilmiöistä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä arviot seurannaisvaikutuksista. Tilannekuvasta pyritään tunnistamaan heikkoja signaaleja mahdollisista uusista nousevista ilmiöistä, jotta ennaltaehkäisevät toimenpiteet kyettäisiin käynnistämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

o Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

AM-ohjelma

AM-ohjelman 2020 mukaisesti Helsingissä alkaa vuodesta 2023 lähtien 8 000 asunnon rakentaminen, jonka onnistumiselle tulee luoda edellytykset vuonna 2022. Investointien kohdistuminen isoihin liikennehankkeisiin haastaa asuntotuotannon edellytysten luomista. Kaupunkiuudistuksen toteuttamista tuetaan laatimalla kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma kaupunkiuudistusalueille kohdennettavista hankkeista. Kaupunkiuudistuksen toteuttamiseen sitoutetaan tahoja poikkihallinnollisesti. Kaupunkiuudistuksen toteutumista seurataan osana AM-ohjelman seurantaa.

Digitalisaatio-ohjelma

Kaupunkiyhteisen digitalisaatio-ohjelman ja digitaalisen perustan uudistus jatkuvat. Kaupunkiyhteinen digitaalinen perusta ja yhteiset alustat useiden erilliskäyttöjen sijaan tuovat tehokkuushyötyjä ja skaalautuja sekä nopeuttavat palveluiden kehittämistä. Uusien ennakoviiden ja henkilökohtaisten palveluiden kehittämistä vauhditetaan, tavoitteena palvelutarvetta ennakoiva kaupunki, joka toimii ihmisten ehdoilla. Palveluita automatisoidaan ja uusia itsepalveluita kehitetään robotiikka-alustan (RPA) ja chatbot-tekniikoiden avulla.

Data- ja analytiikka-alustat ja datapohjan kehittäminen mahdollistavat palvelutarpeen ennakkoinnin sekä parantavat johdon tilannekuvaa. Datan ja siitä jalostetun tiedon avulla voidaan kohdentaa resursseja ja toimenpiteitä sinne, missä tarve on suurin. Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen ja sen vauhdittaminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten digiosaamisen kehittämistä. Kaupunki tarvitsee täysin uudentyypistä osaamista digitalisaation edistämiseksi. Kaupungin muutoskyvykkyyttä pitää kehittää nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimiva ja turvallinen digitaalinen perusta – eli kaupunkiyhteinen ICT-infrastruktuuri ja perustietotekniikan palvelut – on kriittinen kaupungin kaikkien toimintojen ja palvelutuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi myös poikkeusoloissa. Digitaalinen infrastruktuuri on yhtä tärkeää kuin fyysinen infrastruktuuri, joita kaupunkilaiset ja yritykset hyödyntävät.

Käynnissä olevassa digitaalisen perustan uudistamisohjelmassa uudistetaan ja harmonisoidaan tietoliikenneverkkojen, palvelin- ja kapasiteettipalveluiden sekä ICT-tuki- ja elinkaari palveluiden kaupunkiyhteiset palvelut. Kyberturvapalvelut parantavat tietoturvaa ja vähentävät riskejä. Palveluita siirretään hallitusti ja turvallisesti nykyaikaiseen pilviympäristöön.

Digitaalisen perustan uudistaminen mahdollistaa tehokkuushyötyjä, skaalaetuja ja työn tuottavuuden parantamisen muun muassa kilpailuttamalla vanhoja sopimuksia ja yhtenäistämällä ja automatisoimalla palveluita.

Hankintastrategia

Vuonna 2020 hyväksytyt hankintastrategian toimeenpanoa jatketaan. Työssä keskitytään kaupungin strategisia linjauksia ja tuottavuutta tukeviin toimenpiteisiin. Tällaisia ovat asianmukaisten laatukriteerien ja sopimusehtojen käyttö, vastuullisuutta koskevien tavoitteiden ja ehtojen vieminen kilpailutuksiin ja sopimuksiin, markkinavuoropuhelujen käyminen ja kehittäminen sekä hankintaprosessien tehostaminen. Kehittämistä vaativat erityisesti hankintatiedon yhtenäistäminen ja systemaattinen analysointi sekä toimittaja- ja kumppaniyhteistyö.

Osaamista ja hyviä käytäntöjä levitetään niistä kaupunkiorganisaation osista, jotka ovat kehityksessä muita pidemmällä. Tiivistä yhteistyötä kansallisen Hankinta-Suomi -toimenpideohjelman kanssa jatketaan.

HNH2035-ohjelmassa mainittujen hankintatoimenpiteiden toteuttamista jatketaan hankintastrategian kanssa yhteen sovittaen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenteen koordinointi ja kehittäminen on kaupunginkanslian keskeinen tehtävä. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapa kasvattaa merkitystään. Uudistuneen lainsäädännön mukaan lisätään järjestöyhteistyötä sekä rakennetaan kaupunkiyhteinen hyvinvointisuunnitelma ja sen vaikuttavuuden seuranta. Hankkeessa toimitaan vahvasti myös kansainvälisessä yhteistyössä muun muassa WHO:n Healthy Cities -verkoston kanssa. Helsinki on mukana UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyössä. Työssä parannetaan palveluja siten, että lasten oikeudet huomioidaan nykyistä paremmin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päätavoitteena on parantaa lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia muun muassa lisäämällä tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista. Lasten ja nuorten harrastamisesta tuotetaan tutkittua tietoa kehittämistyön tueksi. Toisena päätavoitteena on vahvistaa ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. Tätä tuetaan muun muassa viestimällä kaupunkiyhteisistä toimenpiteistä ja Stadin ikäohjelmasta. Etädigitukitoimintaa jatketaan, ja toimintamallia kokeillaan osana sähköisen asiointin tukea.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

-lainsäädäntö

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on vuoden 2022 olennaisin kaupungin toimintaa koskeva lainsäädännön uudistus. Muutoksen koordinointi ja valmistelu on kaupunginkanslian keskeinen tehtävä. Uudistus vaikuttaa kaupungin talouteen, organisaatioon ja johtamiseen, samoin kuin hallintoon ja hallintomenettelyyn. Vuoden 2022 aikana tuodaan päätöksentekoon ja toteutukseen toimenpiteet, jotka mahdollistavat uudistuksen toteutuksen 1.1.2023 alkaen. Uudistus vaatii muutoksia myös kaupunkiyhteisiin talouden prosesseihin, aikatauluihin sekä järjestelmiin.

Sote-uudistus edellyttää myös henkilöstöasioiden valmistelun koordinoitua. Henkilöstövaikutusten tunnistaminen, henkilöstösuunnittelu, yhteistoiminnan toteuttaminen ja muutosten varmistaminen ovat uudistuksen keskeisimpiä henkilöstöprosesseja.

Päätöksentekoon ja päätösvalmisteluun vaikuttaa muun muassa maankäyttö- ja rakennuslain uudistus.

- strategian tietopohjan perusteella toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutus palvelutuotantoon vuonna 2022 (esim. muutokset väestössä ja elinoloissa, hyvinvoinnissa ja terveydessä tai taloudellisessa toimintaympäristössä ja kaupungin elinkeinossa)

Helsingin kuntatalous on edelleen vahva. Menojen kasvu kuitenkin uhkaa tasapainoa ja ikärakenteen muutos sekä kasvava investointitarve lisäävät kustannuksia. Kasvavat verotulot ja maaomaisuuden tuotot puolestaan tukevat kuntatalouden tulevaa kehitystä. Helsinki kantaa vastuunsa julkisen talouden kestävyden turvaamisesta hillitsemällä toimintamenojen kasvua ja tuottamalla palvelut tehokkaasti asiakastarpeisiin vastaten. Keskeiset tekijät vastuullisessa taloudenpidossa ovat kokonaisinvestointien mitoittaminen 10 vuoden investointiohjelmassa rahoituskellisesti kestäväksi tasolle sekä investointien ohjelmointi oikea-aikaisesti.

Talouden elpymässä eri toimialoilla on jo syntynyt ja ennakoidaan edelleen syntyvän pulaa osaavasta työvoimasta. Työntekijät ovat voineet kouluttautua ja siirtyä uusille aloille koronapandemian aikana, mikä aiheuttaa työmarkkinoille uudenlaisia kohtaanto-ongelmia. Työttömät työnhakijat eivät puolestaan ole kaikilta osin suoraan käytettävissä työnantajien muuttuneisiin osaamistarpeisiin. Pitkään jatkuneissa poikkeusoloissa osaamistarpeiden muutosta on ollut vaikeaa ennakoita. Tilanteen normalisoituessa nähdään muutosten pysyvyys paremmin ja lisäksi työttömille suunnattuja palveluita voidaan toteuttaa ilman rajoituksia.

Korona-aika on haastanut kaupungin henkilöstövoimavarojen uudelleenkohdentamista sinne, missä resurssitarve on kriittisin. Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden edistämistä jatketaan osaltaan saatuja oppeja hyödyntäen. Koronapandemiasta palautuminen on yksi hyvinvoinnin ajureista lyhyellä tähtämellä. Tätä varten on laadittu erityinen palautumissuunnitelma, jossa huomioidaan henkilöstön hyvinvoinnin näkökulma.

Kaupungin konserniohjauksessa kehitetään edelleen kaupunginhallituksen hyväksymiä tytäryhteisökohtaisia omistajastrategioita ja niiden painoarvoa. Omistajastrategioita päivitetään tarvittaessa kaupunkistrategian painopisteet ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden seurannan prosessien uudistamista jatketaan konsernitason seurannan vahvistamiseksi ja helpottamiseksi.

Kaupunkiyhteisen tiedon ja toimintaympäristön muutosten vaikutusten kytkeminen strategian tavoitteisiin varmistetaan tarjoamalla systemaattinen tuki ja toimintamalli nopeisiin kokeiluihin, kuten liikenteeseen tai kaupunkitilaan liittyen. Tietoon ja dataan pohjautuvien kaupunkitaso alustojen ja ratkaisujen vahvistaminen, kuten läpinäkyvät ja yhdessä sovitut tietopohjan keskeiset oletukset, linkitetään jatkuvaan talouden ja toiminnan kehittämiseen. Näin tuetaan ja vauhditetaan kaupungin eri toimijoiden digitalisaation edistymistä sekä autetaan kaupunkia uudistamaan asiakaslähtöistä toimintamallia kaupunkilaisten palveluiden järjestäjänä.

Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta kaupunkiin kohdistuvien seurausten hallinta, kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.

Suomessa toteutetaan vuonna 2022 kestävä kasvun ohjelmaa EU:n elpymisvälineen kautta. Kaupunki osallistuu aktiivisesti elpymisrahoituksen hakemiseen ohjelman piiriin kuuluvia hankkeita käynnistämällä ja edistämällä.

Lyhyellä aikavälillä toimintaympäristössä korostuvat koronapandemiasta palautuminen ja henkilöstön saatavuuden haasteet, jotka vaikuttavat suoraan kaupungin palvelutuotantoon. Haasteisiin pyritään vastaamaan työn joustoilla, ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla ja onnistumisen johtamisen malli vakiinnuttamalla.

- toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät (riskienhallinta)

Koronapandemialla voi olla edelleen yllättäviä vaikutuksia yritysten ja työmarkkinoiden toimintaan. Koronatilanteen aikana käynnistyneet työttömyysjaksot ovat pitkittyneet, mikä voi vaikuttaa pysyvästi työttömäksi jäävien hyvinvointiin ja työllistymismahdollisuuksiin tulevaisuudessa. Työttömyyden pitkittyminen vaikuttaa kaupungin talouteen sekä suoraan että välillisesti. Työllisyyden kuntakokeilua toteutetaan poikkeuksellisessa tilanteessa, mikä vaikeuttaa toiminnan tulosten osoittamista. Kuntakokeiluissa työskentelevistä asiantuntijoista merkittävä määrä on määräaikaissa työsuhteissa, mikä aiheuttaa henkilöstön vaihtuvuutta ja jatkuvaa perehdyttämistä. Se voi myös vaikuttaa toiminnan tuloksellisuuteen.

Kaupungin kunnianhimoinen asuntotuotantotavoite voi jäädä saavuttamatta, jos asuntotuotannon aloitukset laskevat edellytysten puutteiden tai markkinoiden epävarmuuden vuoksi. Investointien painopisteen siirtyminen asuntotuotannosta

liikenneinvestointeihin vaikuttaa asuntotuotannon edellytyksiin ja rakentamiskelpoisten tonttien määrään. Asuntomarkkinoiden polarisoituminen, jossa kalleusalueiden 1–2 ja 3–4 välinen ero voimistuu, on yksi asuntotuotantoon liittyvä riski. Polarisoitumisen vahvistuessa täydennysrakentamisen mahdollisuudet heikkenevät ja segregaatiokehitys voimistuu.

Konserninäkökulmasta omistajastrategioiden noudattamattomuus voi johtaa tytäryhteisöjen virheinvestointeihin tai toiminnan kehittämiseen eri suuntaan kuin kaupunki omistajana haluaa. Lisäksi koronapandemian pitkittymisellä voi olla vaikutuksia tytäryhteisöjen taloudelliseen asemaan ja toimintamahdollisuuksiin.

Sote-uudistus leikkaa kaupungin verotulopohjaa, mikä vaikuttaa kaupungin investointikykyyn ja voi merkitä kasvuinvestointien hidastumista. Sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoimi rahoitetaan jatkossa valtionrahoituksella ja sen riittävyys palvelujen turvaamiseen totutulla tasolla on epäselvää.

Kaupungin toimintaympäristölle digitalisaatio on tuomassa suuren muutoksen. Sen myötä otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita niin kuntalaisille kuin kaupungin työntekijöille. Tietosuojavaatimukset on otettava huomioon, toimenpiteinä niin tietosuojavastaavan ohjeistus, tietosuojakoulutus kuin tietosuojan vastuuhenkilöiden mukanaolo kehittämistoiminnassa.

Nykyiset kunta-alan virka- ja työehtosopimukset päättyvät helmikuun lopussa. Kaupunki valmistautuu mahdollisiin työmarkkinahäiriöihin keväällä ja uusien sopimusten tuomiin muutoksiin.

Kaupungin henkilöstöön liittyvät merkittävät riskit on tunnistettu ja niille on määritelty hallintatoimenpiteet. Merkittävimmät riskit liittyvät henkilöstön saatavuuteen, hallitsemattomaan työn muutokseen ja osaamisvajeen syntymiseen sekä kriittisissä avaintehtävissä tapahtuviin henkilöstömuutoksiin.

Henkilöstöön liittyvien riskien hallinnan tueksi tullaan määrittelemään kaupunkitasoiset kyvykkyydet sekä panostamaan henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittämiseen, sisäisiin uramahdollisuuksiin ja näitä tukeviin prosesseihin ja toimintamalleihin. HR:n digitalisaatio ja HR-palvelujärjestelmähankkeet myös osaltaan tulevat mahdollistamaan tämän.

Kaupungilla on keskeinen tehtävä vastata myös syrjäytymisen, asuinalueiden eriytymisen, polarisaation ja moniongelmaisuuuden uhkiin. Koronapandemiasta selviytymisessä heikoimmilla ovat jo ennestään haavoittuvaan asemaan joutuneet ihmisryhmät, kuten pitkäaikaissairaat, asunnottomat ja työttömät. Pitkittynyt epidemia seurauksineen lisää mielenterveys- ja päihdehäiriöiden ilmaantuvuutta. Näillä ilmiöillä on vaikutuksensa myös turvallisuuteen, ja kaupungilla on rooli niiden ennaltaehkäisyssä ja niihin varautumisessa.

Henkilöstösuunnitelma

Kaupunginkansliassa varaudutaan uuteen kaupunkistrategiaan ja toimintaympäristön muutoksiin ilman että henkilöstömäärä kasvaa sekä kaupungin kannalta keskeisiin toimintoihin keskittymällä. Tarkoitus on kehittää edelleen toimintatapoja ja järjestelmiä keskittymällä digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin ja sen tuomiin osaamistarpeisiin. Digitaalisten palveluiden merkitys kasvaa koko ajan ja koko kaupungin palvelutuotanto on kasvavassa määrin riippuvainen digitaalisista

ratkaisuista. Tärkeää on panostaa eri järjestelmähankkeisiin, kaupunkiyhteiseen tiedolla johtamiseen ja toisaalta lainsäädännöllisten veloitteiden vahvistamiseen. Lisäksi monipaikkaisen työn periaatteet ja tilaratkaisut uudistavat työn tekemisen tapoja.

Kuten edellisinä vuosina, jokaisen eläköitymisen yhteydessä tai vakanssin tullessa muista syistä avoimeksi, harkitaan tapauskohtaisesti uuden resurssin tarve ja mahdollinen osaamisprofiili. Tarkoituksena on, että yhteistyötä ja tekemistä edistettäisiin laajemmin yli organisaatiorajojen. Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden toimintakäytäntöjä on tarkoitus vakiinnuttaa entisestään.

Johtamisen kehittämisessä painopisteinä ovat johtamisen kulmakivet, joita ovat näkemyksellisyys, innostus, linjakkuus ja toimeenpanokyky. Näillä painopisteillä keskitytään työkuultuurin vahvistamiseen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Esihenkilön tehtävä on tunnistaa työssä tarvittava osaaminen, johtaa työntekijöiden osaamisen kehittämistä ja tukea työyhteisön uudistumiskykyä. Johtamisen kulmakivet auttavat esihenkilöitä pohtimaan, mihin asioihin keskittyä omassa johtamisessaan. Tässä tukena on myös vuonna 2021 syksyllä toteutettu Fiilari-henkilöstökysely ja siitä saatu palaute. Yhtenä painopisteinä on myös kaupunginkanslian toiminnan läpinäkyvyyden varmistaminen, johon vaikutetaan sisäistä viestintää parantamalla esimerkiksi Helmi-sivuston uudistuksella. Myös kaupunginkanslian asiakaskokemuksen mittaamisen kehittämistä jatketaan.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Yritys- ja työllisyysvaikutukset

Talousarvioehdotus edistää yritysten kilpailukykyä tukevan toimintaympäristön kehitystä. Työllisyyden kuntakokeilun palvelut sekä ulkomaisen työvoiman maahanmuuttoa edistävät palvelut tukevat yrityksiä löytämään osaavaa työvoimaa. Yritysten perustamisneuvonta tukee uusien yritysten perustamista Helsingissä ja lisää samalla työpaikkojen määrää. Neuvontapalveluiden asiakkaat perustavat vuodessa yli 1000 yritystä. Työttömyyden vähentyessä kaupungin verotulot nousevat ja esimerkiksi työmarkkinatuen kuntaosuuksiin liittyvät maksut voivat alentua. Yritysten toimintaympäristön, esimerkiksi matkailun, ja kaupungin omien prosessien kehittäminen sekä startup- ja kasvuyritysten tueksi rakennettavat palvelut lisäävät seudun kilpailukykyä pitkällä aikajänteellä.

- kuntalaisvaikutukset (sis. vähintään lapsi-, sukupuoli- sekä terveys- ja hyvinvointivaikutukset)

Lapsivaikutukset

Suurena työnantajana kaupunki on merkittävässä asemassa tukemassa nuorten työllistymistä. Kaupunki tarjoaa vuosittain tuhansille nuorille kesätyön. Nuorilta kootaan vuosittain palautetta Vastuullinen kesäduuni -kyselyn kautta kesätyökokemuksen kehittämiseksi. Nuorten kesätyöntekijöiden kokonaismäärä saattaa vähentyä edellisvuosiin verrattuna kesätyöntekijöiden palkkojen korotuspaineen vuoksi.

Sukupuolivaikutukset

Anonyymillä rekrytoinnilla ja positiivisen erityiskohtelun kokeilulla pyritään parantamaan niiden kaupunkilaisten työllistymismahdollisuuksia, joille työllistymisessä on muuten erityisiä haasteita. Kaupunki korostaa monimuotoisuutta myös rekrytoijana ja työnantajana. Anonyymillä rekrytoinnilla voidaan edistää myös sukupuolten välistä tasa-arvoa rekrytoinnin alkuvaiheessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Työllisyyden kuntakokeilun palvelut auttavat helsinkiläisiä työnhakijoita löytämään työtä sekä vahvistamaan omaa osaamistaan ja toimintakykyään. Työllistyminen sekä osaamisen ja toimintakyvyn vahvistuminen lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia. Työllisyyden kuntakokeilun palveluissa huomioidaan erilaiset kohderyhmät heidän elämäntilanteensa ja palvelutarpeensa mukaisesti.

- organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Asuntotuotannon edellytysinvestoinneilla luodaan rakennusalan yritysten investoinneille jatkuvuutta. Asuntojen kysyntään vastaamalla parannetaan myös työvoiman saatavuutta Helsingissä.

Talousarvion tavoitteet

Kaupunginkanslialla on kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta. Kaksi sitovista tavoitteista on kaupunkiyhteisiä. Muita toiminnan tavoitteita kaupunginkanslialla on kolme, joista kaksi on kaupunkiyhteistä.

Kaupunginkanslian sitovat tavoitteet ovat:

Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostetaan työllisyyden kuntakokeilun avulla. Kuntakokeilun avulla pyritään parantamaan työttömien työnhakijoiden aktiivintuottoa.

Kaupunginkansliaan on keskitetty kaupungin digitaalisen perustan toiminnot ja sen vakiinnuttaminen jatkuu. Ensi vuonna tavoitteena on kaupungin tietoliikenneverkon saaminen kokonaisuudessaan keskitetyn hallinnan ja valvonnan piiriin. Tukipalveluiden asiakastyytyväisyys ja ratkaisusteet pyritään saamaan tavoitetasolle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tukipalvelut otetaan osaksi keskitettyjä tukipalveluita. Kyberturvapalvelu saadaan käyttöön. Sitovan tavoitteen mittarit kohdentuvat asiakastyytyväisyyden ja ratkaisusteiden saamiseen tavoitetasolle.

Tavoitteena on, että Helsingissä aloitetaan vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen. Tämä on kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan kaupunkiyhteinen sitova tavoite.

Kaupunkiudistusalueille (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunmäki) laaditaan talousarvion pohjautuva kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022 - 2025.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta.

Sitovat toiminnan tavoitteet -taulukko

Strategian tietopohjan teemat	Tavoite (sulkuihin Y merkintä jos kaupunkiyhteinen)	Mittari
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostetaan työllisyyden kuntakokeilun avulla.	Mittari 1 -Työllistymistä edistäviissä palveluissa olevien osuutta on lisätty ja mittarina tälle on aktiivointiaste, jota verrataan joulukuun 2021 tasoon.
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Kaupunginkansliaan on keskitetty kaupungin digitaalisen perustan toiminnot ja sen vakiinnuttaminen jatkuu. Ensi vuonna tavoitteena on kaupungin tietoliikenneverkon saaminen kokonaisuudessaan keskitetyn hallinnan ja valvonnan piiriin. Tukipalveluiden asiakastytyvyisyys ja ratkaisusteet pyritään saamaan tavoitetasolle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tukipalvelut otetaan osaksi keskitettyjä tukipalveluita. Kyberturvapalvelu saadaan käyttöön.	Mittari 1 -1. tason ratkaisuste 60%:ia (pidemmän aikavälin tavoite 80 %) Mittari 2 -Tukipalveluiden asiakastytyvyisyys on 7/10 (pidemmän aikavälin tavoite on 8,5/10).
Toimiva ja kaunis kaupunki	Helsingissä aloitetaan vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen. Kanslian ja Kympin kaupunkiyhteinen sitova tavoite. (Y)	Mittari 1 -Aloitettujen asuntojen määrä (seuranta Q1-Q4)
Toimiva ja kaunis kaupunki	Kaupunkiudistusalueille (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunmäki) on laadittu talousarvioon pohjautuva kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022-2025. Kanslian, Kympin, Soten, Kuvan ja Kaskon kaupunkiyhteinen sitova tavoite (Y)	Mittari 1 -Toimenpide- ja investointisuunnitelma on laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä. Toimenpide- ja investointisuunnitelma on viety osaksi AM-ohjelman seurantaraporttia. Mittari 2 -Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle on määriteltä.
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasa.	Mittari 1 Käyttötalouden kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiorganisaationa itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on vuonna 2022 0,3 prosenttiyksikköä ja sen jälkeen 0,5 prosenttiyksikköä. Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Väestönkasvun osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuoriso-palveluiden väestönkasvua kuvaavana parametrina käytetään ikäryhmäkohtaista kasvua ja muutoin väestön kokonaismuutosta.
	Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta.	Mittari 1 Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran (alijäämä eli toiminnan ja investointien rahavirta -0,5 % suhteessa Helsingin BKT:hen)

Kaupunginkanslian muut toiminnan tavoitteet ovat:

Kaupunkiyhteisenä tavoitteena on parantaa alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia. Vastavalmistuneiden ja korkeakoulutettujen alle 30-vuotiaiden nuorten työllistymistä avoimille työmarkkinoille nopeutetaan. Perusasteen varassa olevat 18-25-vuotiaat ohjataan toisen asteen koulutukseen siten, että perusasteen varassa olevien nuorten työttömien määrä puolittuu vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna.

Toisena kaupunkiyhteisenä tavoitteena parannetaan tuottavuutta digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla.

Kaupunginkanslian vastuulla olevan digitaalisen perustan kaupunkiyhteisten infra ja perustietotekniikan palvelujen nykyisten kustannusten säästöt vuonna 2022 ovat yhteensä 3 miljoonaa euroa eli noin 6 prosenttia digitaalisen perustan vuoden 2022 arvioituista käyttömenoista. Säästöjä saadaan tietoliikenne-, tuki ja elinkaari- ja kapasiteettipalvelujen kilpailutusten tehostamisen ja hallinnon keskittämisen avulla. Tavoitteena on kehittää palveluita jatkuvasti ja siten saada kustannustehokkuutta myös tulevina vuosina.

Toimistokäytössä olevien tilojen käyttöä kaupunginkansliassa tehostetaan strategiakaudella. Tilojen käyttöä tehostetaan muun muassa monitoimitilojen käyttöönotolla ja uudistuvilla työmenetelmillä. Mukana ovat kaupunginkanslian osastojen tilat, pois lukien elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikkö.

Lisäksi kaupunginkanslian muuna tavoitteena on, että HR-palvelujärjestelmä uudistuksen 1. vaihe turvaa palkanlaskennan jatkuvuutta ja suuntaa kohti sujuvaa HR-prosessien järjestelmätukea ja tiedolla johtamista. Käyttöön otettava palkkajärjestelmä tuottaa perusprosesseihin parempaa automatiikkaa ja itsepalvelutoimintoja, jotka vakiinnutetaan samaan aikaan kun HR-kokonaisjärjestelmäprojektia valmistellaan. HR-kokonaisjärjestelmäprojektilla tavoitellaan yhtenäistä henkilöstöjohtamisen järjestelmäkokonaisuutta, joka lisää esihenkilötyön vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä edistää tiedolla johtamisen mahdollisuuksia, kun varsinkin pirstaleisesta järjestelmäkokonaisuudesta ja manuaalisista toimintatavoista voidaan siirtyä asteittain käyttäjäystävälliseen kokonaisratkaisuun.

Muut toiminnan tavoitteet -taulukko

	Tavoite (sulkuihin Y merkintä jos kaupunkiyhteinen)	Mittari
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia parannetaan (Y)	Mittari 1 -Työttömiksi jäävistä vastavalmistuneista ja korkeakoulutetuista alle 30-vuotiaista vähintään 60 % työllistyy 3 kuukauden sisällä työttömyyden alkamisesta.
		Mittari 2 -Perusasteen varassa olevat 18-25-vuotiaat toisen asteen ohjataan koulutukseen siten, että perusasteen varassa olevien nuorten työttömien määrä puolittuu vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna.
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla. (Y)	Mittari 1 -Digitaalisen perustan kaupunkiyhteisten infra ja perustietotekniikan palvelujen nykyisten kustannusten säästöt vuonna 2022 ovat yhteensä 3M€ eli noin 6 prosenttia digitaalisen perustan vuoden 2022 arvioituista käyttömenoista. Säästöjä saadaan tietoliikenne-, tuki ja elinkaari- ja kapasiteettipalvelujen kilpailutusten tehostamisen ja hallinnon keskittämisen avulla. Tavoitteena on kehittää palveluita jatkuvasti ja siten saada kustannustehokkuutta myös tulevana vuosina.
		Mittari 2 -Toimistokäytössä olevien tilojen käyttöä Kansliassa tehostetaan strategiaudella. Mukana Kanslian osastojen tilat, pois lukien elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikkö. Vuonna 2021: 23,5 m ² /hlö Vuonna 2022: 22,0 m ² /hlö Vuonna 2023: 20,5 m ² /hlö Vuonna 2024: 19,1 m ² /hlö
	HR-palvelujärjestelmäudistuksen 1. vaihe turvaa palkanlaskennan jatkuvuutta ja suuntaa kohti sujuvaa HR-prosessien järjestelmätukea ja tiedolla johtamista.	Mittari 1 Sarastia365 HR -käyttöönottoprojekti lopetettu vuoden 2022 aikana ja siirtyminen tehostetusta käytön tuesta normaaliin jatkuvaan palveluun. Mittari 2 HR-kokonaisjärjestelmäprojektin implementointikumppanin kilpailutus vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana.

Suoritteet:

- **Suoritteet** - keskeiset suoritteissa tapahtuvat muutokset talousarviovuonna ja keskeiset tekijät suoritemäärien muutosten taustalla.

Kaupunginkanslian keskeisenä suoritteena seurataan työttömien osaamisen vahvistamista työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla. Ensi vuonna pyritään siihen, että 2 500 työtöntä työnhakijaa on aloittanut osaamista vahvistavassa toimenpiteessä.

Uusien asiakkaiden määrä:

2019: 2 269

2020: 1 744
 2021: 747 / 2 300 (6 kk)
 2022: 2 500
 2023: 2 500
 2024: 2500

Tavoite on, että vuonna 2022 on 2 500 uutta asiakasta aloittanut työpaikalla tapahtuvassa osaamista vahvistavassa toimenpiteessä. Osaamisen vahvistaminen työpaikoilla toteutuu seuraavien toimenpiteiden kautta: 1) Työttömälle myönnettävä Helsinki-lisä, 2) Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen kaupungin toimialalla, 3) Työkokeilun järjestäminen ja 4) Palkkatukityön järjestäminen.

Muut kaupunginkanslian TA-kohdat

1 40 02 ICT yhteispalvelut –

ICT-yhteispalvelut – nettobudjetoituun talousarviokohtaan kirjataan kaupunginkanslian strategiaosaston digitaalinen perusta –yksikön tuottamat kaupungin tietoliikenteeseen, kyberturvaan, laitteiden elinkaarenhallintaan, ICT-tukeen sekä ylläpitoon liittyvät palvelut. Yksikön toiminnan tavoitteita ovat:

- toimiva ja turvallinen tietoliikenne palveluna
- kustannustehokkaat ja korkean saatavuuden kapasiteettipalvelut
- nopea ja helppo tapa saada tukea
- kustannustehokkaat ja laadukkaat työvälineet työskentelyyn.

Talousarviokohdan menot koostuvat muun muassa ICT -palveluiden ja sovellusten kapasiteetikustannuksista, palveluiden käyttäjämääriin perustuvista lisenssi- ja palvelukustannuksista, ICT-laitekustannuksista (sisältäen työasemat, päätelaitteet ja muut liitännäis- ja oheislaitteet), tietoliikenneverkkopalvelun kustannuksista hallinta- ja valvontapalvelun volyymin mukaisesti, tietoliikennelaitteiden elinkaarikustannuksista sekä lähi- ja etätuen kustannuksista perustuen tilaajaorganisaatioiden (toimialat, virastot ja liikelaitokset) tarpeisiin.

Talousarviokohdan tulot ja menot koostuvat toimialojen, virastojen ja liikelaitosten suorista ja epäsuorista kuluista. Suorat kulut muodostuvat palveluiden tuottamisen kuluista, jotka ovat suoraan kohdistettavissa tietylle toimialalle, virastolle tai liikelaitokselle. Epäsuorat kulut muodostuvat siirtyneiden henkilöiden, palvelutason ja laadun ylläpitoon tarvittavien esimies- ja asiantuntijakustannusten sekä kaikille yhteisesti tuotettavien palvelujen ja investointien kustannuksista. ICT-palveluista syntyvät kulut laskutetaan aiheuttamisperusteisesti toimialalta, virastolta ja liikelaitokselta, joka palvelua käyttää. Epäsuorien kulujen jakamisessa käytetään yhteisesti sovittua kuluajuria. Toiminnan tavoitteena ei ole katteen tuottaminen. Palvelutarvetta ja kustannuksia seurataan palvelutuotannon raportointisyklin mukaisesti säännöllisesti.

1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi

Määräraha sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, ylimmän johdon, kaupungin edustamisen ja vieraanvaraisuuden sekä historiatoimikunnan menot. Määrärahaa on palautettu hieman lähemmäs vuotta 2021 edeltävien vuosien tasoa koronaepidemiatilanteen helpottumisen vuoksi.

Edustamisen ja vieraanvaraisuuden määrärahojen käytöstä päättää pormestari. Kaupunginkanslian käytettäväksi osoitetaan toimielinten, ylimmän johdon, virkamatkojen sekä historiatoimikunnan määrärahat.

1 50 02 Keskitetyt maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi

Kohdan menoiksi kirjataan hallintokuntien (lukuun ottamatta liikelaitoksia) lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivukulujen jaksotusten muutos.

Määrärahaan on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaiset sekä lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan vastuisiin perustuvat eläkkeet. Mukana on myös Helsingin Bussiliikenne Oy:n lisäeläkeosuus sekä kaupungin osuus Kevan suorittamiin eläkkeisiin.

1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi

Määrärahasta kohdentuu vuonna 2022 arviolta noin 16 653 000 euroa valtion veloittamiin verohallintolain 31 §:n mukaisiin verotuksen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Näihin kustannuksiin kaupunki ei voi vaikuttaa.

Määrärahassa on varauduttu Uudenmaan liitolle maksettavaan maksuosuuteen sekä Helsingin Väylä Oy:lle maksettaviin rahoituskustannusosuuksiin.

Määrärahasta maksetaan kaupungin elinkeinopolitiikan sekä tapahtumatuotannon toteuttamiseen liittyviä avustuksia ja palveluostoja kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille ja säätiöille.

Määrärahasta maksetaan koko kaupunkia koskeviin jäsenyyksiin liittyen jäsenmaksuja mm. Suomen Kuntaliitolle, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:lle sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:lle. Kohdasta maksettavat jäsenyydet on listattu liitteessä 2 (jäsenmaksuliite).

muotoili: Fontin väri: Automaattinen

1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi

Keskitetyn hanketoiminnan määräraha on varauduttu kaupungin keskitetyksi maksettavien Euroopan unionin ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien projektien kustannuksiin, muun muassa Euroopan unionin rahoittaman Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien yhteisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen. Kaupunki saa Euroopan unionin ja muiden ulkopuolisten rahoittajien rahoittamiin projekteihin rahoitusosuuksia suhteessa hankkeiden kustannuksiin ja siten talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate. Toimintakatteessa on huomioitu myös se, että tulojen ja menojen maksatuksessa saattaa tulla kaupungista riippumattomia aikataulullisia muutoksia ja siten tulot ja menot voivat ajoittua eri vuosille.

Lähtökohtaisesti toimialojen tulisi sisällyttää Euroopan unionin tai muun ulkopuolisen rahoittajan rahoittamat oman toimintansa kehittämishankkeet omaan talousarvioihinsa. Keskitetyllä hankemäärärahalla varaudutaan niiden projektien ja hankkeiden rahoittamiseen, joihin toimialat eivät ole voineet varautua. Näitä ovat esimerkiksi

tapaukset, joissa tieto avautuvasta rahastosta tai avustuksesta teemoineen tulee keskellä vuotta tai joissa hankkeen rahoituspäätöstä ei ole saatu talousarviota tehtäessä.

Keskitetyn hankemäärärahan myöntämisen kriteereitä ovat:

- Hanke toteuttaa Helsingin strategiaa
- Usean hallintokunnan yhteinen hanke
- Laaja kansainvälinen tai kotimainen hanke, jossa on paljon kumppaneita ja Helsinki hallinnoijana (partnerien tukiosuudet kulkevat hallinnoijan kautta)
- Hanke on Helsingin kannalta merkittävä tai muuten sen kaltainen, että Helsingin on tärkeää olla mukana

Kehittämishankkeiden valmisteluun ja toteutukseen tulee ottaa mukaan yritykset, korkeakoulusektori, järjestöt ja kaupunkilaiset. Kehittämishankkeiden valmistelussa lisäksi tärkeää huomioida asiakas- ja käyttäjäkokemus. Keskitetyn määrärahan valmistelun, päätöksenteon ja seurannan koordinaatiosta vastaa kaupunginkanslian strategia-osasto.

Talousarviokohdan määrärahassa on varauduttu myös harkinnanvaraisesti rahoittamaan elinkeinopoliittisesti merkittäviä toimintoja ja hankkeita, joiden toimeenpanemiseen sisältyy ulkopuolisia tulovirtoja. Keskeisiä tällaisia toimintoja ovat startup-keskittymä Maria 01:n tukeminen ja kehittäminen, kansainvälisille kiinteistömessuille osallistuminen laajan konsortion kanssa ja Helsingin matkailun edistäminen kumppanuuksien avulla. Myös näissä toiminnoissa talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate, sillä niihin kaikkiin liittyy kustannuksia, joita kaupunki maksaa muiden toimijoiden puolesta kolmansille osapuolille, mutta joista muut toimijat maksavat kaupungille oman osuutensa.

1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi

Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle, joka on vasta tullut työmarkkinoille tai työttömälle, joka ei voi saada työttömyyspäivärahaa. Kun työmarkkinatukea on maksettu yhteensä 300 työttömyyspäivältä, siirtyy kustannuksista puolet kotikunnan maksettavaksi. Kun maksupäiväkertymä ylittää 1 000 päivää, nousee kunnan maksuosuus 70 prosenttiin. Kerran kuntaosuuden piiriin tultuaan työtön pysyy siellä, kunnes on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä tai poistunut työmarkkinoilta pysyvästi. Maksuosuuden piiristä voi olla väliaikaisesti pois, ilman että maksupäiväkertymä nollautuu, esimerkiksi lyhyen työsuhteen, opiskelun tai muun toimenpiteen ajan. Lisäksi osa-aikatyössä olevaa henkilöä ei tilastoida työttömäksi, mutta hän voi saada soviteltua työmarkkinatukea, josta kunta maksaa yhä osuuden. Maksuosuuden piirissä olevat ovat pääosin kaikista vaikeimmin työllistyviä.

Koronan aiheuttamien poikkeusolojen johdosta Helsingin työttömyys lähti rajuun kasvuun vuosina 2020 ja myös työmarkkinatuen saajien määrä lisääntyi tänä aikana merkittävästi. Työmarkkinoiden elpyminen on käynnistynyt vuoden 2021 jälkipuoliskolla, joskin Helsingissä muuta maata hitaammin. Kohentuneesta työllisyystilanteesta ja lomautettujen määrän laskusta huolimatta pitkäaikaistyöttömyys kasvaa edelleen ja saavuttaa työmarkkinaennusteiden mukaan huippunsa vasta vuonna 2022 ennen kääntymistään laskuun.

Aktiivipalveluissa olevien yli vuoden työttöminä olleiden määrä kaksinkertaistetaan Helsingin työllisyyspalveluiden toimenpitein vuoden 2022 aikana. Nämä toimenpiteet

ja hyvä työmarkkinasuhdanne alentavat kaupungin työmarkkinatukimaksuja erityisesti 300 – 999 päivää työttöminä olleiden osalta. Samaan aikaan kuitenkin yli 1 000 päivää työttömän olleiden määrä kasvaa (kunnan maksuosuus 70 prosenttia), mikä syö merkittävän osan suotuisan työmarkkinakehityksen vaikutuksista.

Arvioiden perusteella yli 1 000 päivää työttömänä olleiden kasvu jatkuu Helsingissä siitä huolimatta, että arvioihin on sisällytetty kunnianhimoisia työllisyysenhoidon toimenpiteitä. Kohderyhmän palvelutarve liittyy kasvavissa määrin terveydenhuollon ja aikuissosiaalityön tarjontaan. Nämä palvelut eivät alenna työmarkkinatuen kustannuksia, ennen kuin asiakas on niiden avulla saavuttanut riittävän toimintakyvyn joko työllistyäkseen tai kiinnittäkseen aktiivipalveluihin tai saanut työkyvyttömyyseläkeratkaisun.

8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta

Kanslian irtaimen määrärahaa varataan 1,7 miljoonaa euroa työympäristönkehittämissankkeisiin ja av-tekniikan uudistamiseen. Keskitetyn tietotekniikan määrärahalla 14,3 miljoonaa euroa panostetaan digitalisaatiopalveluiden, HR-hankkeen ja talous-, sekä asiakirjahallintajärjestelmien uudistuksiin. Yhteispalveluyksikön määrärahalla 6,5 miljoonaa euroa uusitaan kaupungin laitekantaa.